

РОЛЬ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Майборода Ю. В., канд. екон. наук, ВСП «Житлово-комунальний фаховий коледж Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова»

У сучасних умовах особливого значення набуває планування діяльності підприємства, важливою складовою якого є саме податкове планування. Воно дає можливість підприємствам оптимізувати власні податкові зобов'язання.

С. Корецька наголошує, що «...податкове планування ... являє собою комплексний, інтеграційний процес, раціоналізація якого повинна базуватися на комплексному підході з використанням досягнень економічних, фінансових та юридичних наук. Впровадження в системі управління методики податкового планування на основі комплексного підходу дозволить зробити більш змістовні висновки щодо подальшого розвитку діяльності та знизити податковий ризик при прийнятті управлінських рішень в конкретній проблемній ситуації» [1].

Податкове планування – це діяльність з розробки та практичного застосування схем, які дозволяють знизити податковий тиск, це методи і заходи, спрямовані на збільшення коштів, які залишаються в розпорядженні підприємства після сплати належних податків [2].

При цьому податкове планування повинне спиратися не лише на аналіз поточного законодавства, а й на загальну принципову позицію фіскальних органів з питань оподаткування та перспективне законодавство для уникнення в майбутньому додаткових податкових витрат при ухваленні тих чи інших законів. На рівні підприємства податкове планування відіграє роль інструменту управління податками та допомагає визначити реальні суми податкових платежів протягом бюджетного року з метою аналізу даної інформації для подальшої оптимізації податкової політики підприємства.

Основними завданнями податкового планування є:

1. завчасно знати розміри податків і планувати фінансові потоки;
2. порівнювати планові та фактичні податкові платежі;
3. аналізувати податкове навантаження та управляти податками.

Податкове планування, перш за все, направлене на те, щоб попередньо розрахувати суму податків. Воно доцільне завжди: і коли підприємство знаходиться на стадії зростання, і коли воно балансує на межі рентабельності або, взагалі, на грані банкрутства.

При правильному підході поліпшення становища не повинно бути пов'язане з податковими порушеннями і їх наслідками.

Основою податкового планування на підприємстві є:

– інформаційне забезпечення – належне знання і розуміння податкового законодавства;

– методичне забезпечення – послідовне, логічне та комплексне використання різних методів податкового планування, які мають враховувати особливості діяльності підприємства;

– організаційне забезпечення – оптимізація або мінімізація податкових платежів.

Основними інструментами податкового планування є податкові пільги, спеціальні податкові режими, зони пільгового оподаткування як на території України, так і за кордоном, угоди про уникнення подвійного оподаткування. Практичне застосування названих інструментів дає змогу платникам податків реалізовувати найвигідніші позиції, які не протирічать чинному податковому законодавству та позитивно впливають на результати діяльності [3].

Податкове планування потребує коштів на оплату праці працівників і консультантів, формування інформаційних баз даних, придбання комп'ютерної техніки, які підприємство повинно виділяти на організацію такої діяльності, враховуючи окупність цих затрат і час. На торгівельних малих підприємствах, де чисельність невелика, ні про яку спеціальну службу не йдеться, так як функції податкового планування повинні взяти на себе директор і бухгалтер. На великих підприємствах, де є структурні підрозділи бухгалтерія і планово-фінансовий відділ, такі обов'язки доцільно покласти на одного з працівників цього відділу або у відділі сформувати групу податкового планування.

В організації податкового планування на підприємстві – важливим є системність, яка дає можливість збільшити обігові кошти підприємства, підвищити його конкурентоспроможність шляхом самостійного законного регулювання рівня податкового навантаження. Підприємством має бути сформована своя політика податкового планування – зі своїми принципами, методами, розрахованими показниками [4]. Реалізація податкового планування, його методичне забезпечення залежать від виду діяльності підприємства, хоча деякі методи податкового планування є спільними для всіх підприємств: зниження бази оподаткування; перенесення бази оподаткування на іншу структуру, у якій ставки податків менші; метод диференціювання відносин; метод відстрочення податкового платежу.

Податкове планування повинно передбачати правильність сплати податків, оптимальність сплати їх в одному податковому періоді та мінімальність сплати податків використовуючи законні методи – це оптимізація податків, яке може бути вирішено переходом на спрощену систему оподаткування та планування діяльності підприємства з використанням спеціально розроблених оптимізаційних схем, а саме розділення бізнесу на декілька господарюючих суб'єктів. Податкові схеми діяльності підприємства в цілому, як і схеми реалізації потребують попереднього планування й розрахунків [5].

Отже, роль податкового планування на підприємстві є визначальною, оскільки воно представляє собою цілеспрямовану діяльність підприємства, направлену на максимальне використання всіх особливостей податкового законодавства з метою досягнення найвищих фінансових результатів роботи підприємства шляхом законної оптимізації його господарської діяльності в частині податкових наслідків. Іншими словами, податкове планування сприяє оптимізації податкового портфеля на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Корецька С.О. Планування розвитку податкового потенціалу підприємств на основі комплексного підходу / С. О. Корецька. // Ефективна економіка. - 2011. - № 10. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_10_3.
2. Єріс Л.М. Податкове планування як засіб збільшення фінансових ресурсів підприємств // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 2. – С.76-86.
3. Замасло О. Роль податкового планування у розробці стратегії розвитку підприємства // Формування ринкової економіки в Україні. Науковий збірник. Вип. 12 / Львівський національний університет імені Івана Франка; Центр ринкознавства «Інтереско». – Львів. 2003. – С.292-295.
4. Саєнко Т. Податкове планування – від загальних принципів до конкретних принципів // Баланс. – 2008. – № 93. – С. 19–21.
5. Біла О.Г. Фінансове планування і фінансова стабільність підприємств // Фінанси України. – 2007. – № 4. – С. 112–118.

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: ПРОГРЕСИВНА ЧИ ФІКСОВАНА ПОДАТКОВА СТАВКА?

Маліновська К. О., канд.екон.наук, викладач ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж Київського національного торговельно-економічного університету»

Податок на доходи фізичних осіб є одним із основних джерел формування податкових доходів як державного, так і місцевих бюджетів. Важливість податку також збільшується через велику кількість його платників і розширену базу оподаткування.

У зв'язку із обраним Україною курсом до Євроінтеграції та побудову соціально орієнтованої економіки виникає необхідність пошуку ефективної системи оподаткування доходів громадян із дотриманням основних принципів податкової системи, зокрема фіскальної достатності, соціальної справедливості, рівності усіх платників податків перед законом.

Дану проблему досліджують як з точки зору законодавчого врегулювання наповнення бюджету і фіскальної ефективності прибуткового оподаткування, так і оподаткування доходів громадян у порівнянні із податковим навантаженням цих доходів у різних країнах. Так дану проблему висвітлюють у своїх працях В. Андрущенко, Г. Василевська, А. Данілов, Л. Демиденко, Ю. Іванов, Т. Паєнко, Л. Сідельнікова, А. Соколовська, В. Тропіна, Т. Тучак, В. Федосов, К. Швабій, С. Юрій. Разом з тим у роботах вітчизняних науковців основна увага приділяється фіскальній ефективності ПДФО, тоді як комплексного дослідження потребують його регулятивні властивості та комплексна оцінка їхньої ефективності.

ПДФО відповідно до ст. 9 Податкового кодексу України належить до загальнодержавних податків [1] та є одним з основних джерел формування доходів державного і місцевих бюджетів про що свідчать дані таблиці. Також про важливу роль цього податку свідчить показник його частки у формуванні